

Omyl

Abstrakt

Diplomová práce rozebírá problematiku civilněprávního omylu. Cílem je v první řadě podrobně zmapovat souvislosti stručného znění zákona, které je spojeno s velkým množstvím výkladových problémů. Předmětem zájmu jsou zejména způsoby vyvolání omylu, otázka omluvitelnosti a význam lsti v právním jednání. Výklad se opírá o českou i zahraniční odbornou literaturu a judikaturu, zejména Nejvyššího soudu.

V úvodních kapitolách je právní úprava zasazena do širší perspektivy. Nejprve jsou přiblíženy, pro výklad klíčové, zákonné zásady a též teorie řešící problematiku rozporu projevu a vůle. Následně je přiblížena historická geneze úpravy, které má značný význam pro navazující výklad. Jedním z pilířů práce je teoretické rozdělení jednotlivých druhů omylů. Další výklad pak rozebírá způsoby vyvolání omylu. Za pomoci historického, logického a systematického výkladu je učiněn závěr o nutnosti překlenutí textové nedokonalosti zákona. Zohledněn je specifický charakter lstivého omylu.

Pro výklad tuzemské úpravy a úvahy *de lege ferenda* je významný exkurz do zahraničních unifikačních projektů, které podstatně pečlivěji zpracovávají textaci úpravy omylu. Kapitola o omluvitelnosti podrobně rozebírá doktrinní a judikatorní základy této, do zákona nezpracované, koncepce. Je argumentováno ve prospěch silnějšího zohledňování současných zásad zákona a změně přístupu k omluvitelnosti v kontextu lstivého jednání v soudní praxi.

V posledních kapitolách je pak prostor věnován vztahu úpravy omylu a blízkým institutům, kterými jsou práva z vad, předšmluvní informační povinnost a neúměrné zkrácení.

Z práce vyplývají zejména následující závěry. Úprava omylu má širší aplikační rámec, než který by byl předvídatelný ze stručného textu zákona. Nejvýznamněji je to zřejmé u otázky vyvolání omylu, které je nutné chápat extenzivněji tak, aby v sobě zahrnovalo i situace pouhé vědomosti o omylu druhé strany.

Významným je též vymezení lsti. V případech její přítomnosti je argumentováno pro upozadování ostatních faktorů, které by za jiných okolností znamenaly pro zmýleného překážku pro dovolání se následků omylu. V těchto otázkách je zdůrazněn význam současných zásad, zejména poctivosti. Lst je významným faktorem i v kapitole týkající se omluvitelnosti omylu. Vedle toho jsou ale poskytnuty argumenty i pro řešení situací, kdy je zavinění stran v kontextu omylu podobné. Ze závěrů plynoucích ze soudní praxe je vytvořena metodická pomůcka k posuzování míry omluvitelnosti stran.